

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๓๑/๒๕๖๔

เรื่อง บทแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับมาตรฐานการสอบบัญชีและคำอธิบายที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้
สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี โดยมติคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๓-๒๕๖๖
(๑๑/๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ใช้บทแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับมาตรฐานการสอบบัญชีและคำอธิบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับ
การปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวรวิทย์ เจนธนากุล)

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

**บทแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับมาตรฐานการสอบบัญชีและ
คำอธิบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับ
การปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพ**

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

Conforming Amendments to ISAs and Related Material Arising from the Quality Management Projects ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 โดย International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) ได้แปลเป็นภาษาไทยโดย สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 และทำซ้ำโดยได้รับอนุญาตจาก IFAC ทั้งนี้ ขั้นตอนในการแปลมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศได้รับการพิจารณาจาก IFAC และการแปลนี้ได้ดำเนินการตาม “แถลงการณ์นโยบาย - นโยบายในการแปลและทำซ้ำมาตรฐานที่ออกโดย IFAC”

ข้อความภาษาอังกฤษของ Conforming Amendments to ISAs and Related Material Arising from the Quality Management Projects © 2020 สงวนลิขสิทธิ์โดย International Federation of Accountants (IFAC)

ข้อความภาษาไทยของ บทแก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพ © 2021 สงวนลิขสิทธิ์โดย International Federation of Accountants (IFAC)

ต้นฉบับ : *Conforming Amendments to ISAs and Related Material Arising from the Quality Management Projects, December 2020*

ติดต่อ Permissions@ifac.org เพื่อขออนุญาตทำซ้ำ ครอบครองหรือเป็นสื่อ หรือใช้เอกสารฉบับนี้ในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน

บทแก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพนี้ ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับ	วันถือปฏิบัติ
มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)	สำหรับการตรวจสอบงบการเงินสำหรับรอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566
มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1	สำนักงานต้องออกแบบและนำระบบการบริหารคุณภาพที่เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารคุณภาพฉบับนี้ไปปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566
มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 2	สำหรับการตรวจสอบและสอบทานงบการเงินสำหรับรอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566 และให้ถือปฏิบัติกับงานที่ให้ความเชื่อมั่นอื่นและงานบริการเกี่ยวเนื่องที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566

บทแก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานการสอบบัญชีและ มาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุง มาตรฐานการบริหารคุณภาพ

หมายเหตุ:

1. เนื้อหาของบทแก้ไขบทแก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ถูกแสดงโดยการทำเครื่องหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงจากมาตรฐานฉบับล่าสุดที่ได้รับผลกระทบ
2. ตัวเลขเชิงอรรถที่ปรากฏในบทแก้ไขเพิ่มเติมนี้ไม่สอดคล้องกับตัวเลขเชิงอรรถในมาตรฐานฉบับที่ถูกแก้ไข ตัวเลขเชิงอรรถเหล่านี้จะได้รับการจัดลำดับใหม่ในมาตรฐานฉบับที่ถูกแก้ไขเมื่อมีการรวมเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงเข้าเป็นมาตรฐานทั้งฉบับแล้วเท่านั้น

**มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 200 เรื่อง วัตถุประสงค์โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
และการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี**

คำนำ

...

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 14)

ก19. มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1¹ และมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220^๒ กล่าวถึงความรับผิดชอบของสำนักงานในการจัดให้มีออกแบบ นำไปปฏิบัติ และดำเนินการตามวงจรซึ่งระบบการบริหารควบคุมคุณภาพของสำนักงานสำหรับงานตรวจสอบ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 กำหนดความรับผิดชอบของสำนักงานในการจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อให้ซึ่งให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่สำนักงานว่า สำนักงานและบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามบรรลุมความรับผิดชอบตามมาตรฐานวิชาชีพ และข้อกำหนดทางกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานและข้อกำหนดดังกล่าว ในส่วนของระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงาน มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 กำหนดให้สำนักงานต้องกำหนดวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพซึ่งครอบคลุมให้สามารถบรรลุ

¹ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและหรือการสอบทานงบการเงิน และหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง”

^๒ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 “การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 2

ความรับผิดชอบตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระ³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) กำหนดความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบเกี่ยวกับข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระ⁴ ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึงการคงไว้ซึ่งความระมัดระวัง โดยการสังเกตการณ์และการสอบถามที่จำเป็น เพื่อให้ทราบถึงการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ การพิจารณาถึงการดำเนินการที่เหมาะสมหากผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบได้รับทราบเรื่องต่างๆ ที่แสดงว่าสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง และการได้มาซึ่งข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องความเป็นอิสระที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบ⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ยอมรับว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบมีสิทธิที่จะเชื่อถือระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานในการบรรลุความรับผิดชอบของกลุ่มเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบแต่ละงาน เว้นแต่ข้อมูลจากสำนักงานหรือแหล่งอื่นจะชี้แนะเป็นอย่างอื่น นอกจากนี้ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ยังได้อธิบายถึงกรณีที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบอาจต้องอาศัยนโยบายหรือวิธีปฏิบัติของสำนักงานในการบริหารและการได้มาซึ่งคุณภาพในระดับงานตรวจสอบ⁶

...

การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 16)

ก27. การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพในสถานการณ์เฉพาะใด ๆ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่ผู้สอบบัญชีทราบ การปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ที่ยากหรือที่มีข้อโต้แย้งในระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบ ทั้งภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ และระหว่างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกับกลุ่มอื่นในระดับที่เหมาะสม ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกสำนักงาน ดังเช่นที่กำหนดโดยมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁷ จะช่วยผู้สอบบัญชีในการใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล

...

หลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอและความเสี่ยงในการสอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 5 และ 17)

ความเพียงพอและความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี

ก30. หลักฐานการสอบบัญชีมีความจำเป็นต่อการสนับสนุนความเห็นและรายงานของผู้สอบบัญชี หลักฐานการสอบบัญชีได้มาจากการเก็บรวบรวมและส่วนใหญ่ได้มาจากการใช้วิธีการตรวจสอบ

³ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 20-2529

⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 16-21

⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ย่อหน้าที่ 9-12

⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ก10

⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ๓835

ในระหว่างการตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม หลักฐานการสอบบัญชีอาจรวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งอื่น เช่น การตรวจสอบครั้งก่อน ๆ (เมื่อผู้สอบบัญชีได้พิจารณาแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลังจากการตรวจสอบครั้งก่อนหรือไม่ ที่อาจกระทบต่อความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้นกับการตรวจสอบในปัจจุบัน⁸) หรือข้อมูลที่ได้รับจากการตอบรับหรือคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าหรืองานตรวจสอบของสำนักงานวิธีการควบคุมคุณภาพของสำนักงานเกี่ยวกับการตอบรับและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า นอกเหนือจากแหล่งอื่นภายในและภายนอกกิจการแล้ว บันทึกทางการบัญชีของกิจการยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของหลักฐานการสอบบัญชี นอกจากนี้ ข้อมูลที่อาจใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชีอาจถูกจัดเตรียมขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นพนักงานหรือถูกว่าจ้างโดยกิจการ หลักฐานการสอบบัญชีประกอบด้วยทั้งข้อมูลที่สนับสนุนและยืนยันสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงิน และข้อมูลอื่นที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงิน นอกจากนี้ ในบางกรณี การไม่มีข้อมูล (ตัวอย่างเช่น การที่ผู้บริหารปฏิเสธที่จะให้คำรับรองตามที่ถูกร้องขอ) ก็ถือว่าเป็นหลักฐานการสอบบัญชีด้วยเช่นกัน งานส่วนใหญ่ของผู้สอบบัญชีในการกำหนดรูปแบบของความเห็นของผู้สอบบัญชีประกอบด้วย การรวบรวมและการประเมินหลักฐานการสอบบัญชี

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 เรื่อง ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

คำนำ

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

1. มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ว่าด้วยเรื่องความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการเห็นชอบกับข้อตกลงในงานสอบบัญชีกับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) ซึ่งรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการตรวจสอบ ความรับผิดชอบส่วนอื่นที่ยังมีอยู่ของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ในกรณีที่เหมาะสม) มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁹ ว่าด้วยเรื่องลักษณะของการรับงานซึ่งอยู่ในการควบคุมของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก1)

...

⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง 2564) “การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญโดยการทำความเข้าใจกิจการและสภาพแวดล้อมของกิจการ” ย่อหน้าที่ 916

⁹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน”

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ (อ้างอิงย่อหน้า¹ที่ 1)

ก1. มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1¹⁰ เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของสำนักงานเกี่ยวกับการตอบรับและคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานบางด้านงานที่ให้ความเชื่อมั่นซึ่งรวมถึงงานสอบบัญชีอาจถูกยอมรับเมื่อผู้ปฏิบัติงานพิจารณาว่าข้อกำหนดด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเป็นอิสระ และความสามารถทางวิชาชีพ เป็นต้น ได้ถูกนำมาปฏิบัติแล้ว และเมื่อการปฏิบัติงานแสดงถึงลักษณะบางประการเท่านั้น¹¹ ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ (ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดด้านความเป็นอิสระ) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับงานสอบบัญชี และข้อกำหนดดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้สอบบัญชีได้ถูกกล่าวไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)¹² มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เหล่านั้น (หรือเงื่อนไขเบื้องต้น) ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการและมีความจำเป็นสำหรับผู้สอบบัญชีและผู้บริหารของกิจการที่ต้องเห็นชอบ

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 230 เรื่อง เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ

คำนำ

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

...

ลักษณะและวัตถุประสงค์ของเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ

...

3. เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบมีวัตถุประสงค์อื่นหลายประการ ซึ่งรวมถึง

- ช่วยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบในการวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบ
- ช่วยสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแล กำหนดแนวทางและควบคุมดูแลงานตรวจสอบ และปฏิบัติตามความรับผิดชอบในการสอบทานตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)¹³

¹⁰ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบหรือการสอบทานงบการเงินหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้า¹ที่ 30

¹¹ “แม่บทสำหรับงานที่ให้ความเชื่อมั่น” ย่อหน้า¹ที่ 17

¹² มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้า¹ที่ 9-11-16-21

¹³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้า¹ที่ 15-17-29-34

- ช่วยให้สามารถระบุความรับผิดชอบของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีหน้าที่ทำได้เก็บรักษาบันทึกของเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อเนื่องเพื่อการตรวจสอบในอนาคต
- ช่วยให้สามารถปฏิบัติการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบ¹⁴ การสอบทานงานประเภทอื่น¹⁵ และกิจกรรมติดตามผลภายใต้ระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานและตรวจทานได้ ตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1¹⁶ และมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220¹⁷
- ช่วยให้สามารถปฏิบัติการตรวจทานโดยหน่วยงานภายนอกได้ ตามข้อกำหนดทางกฎหมายหรือข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้อง

...

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบที่ใช้และหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ

...

รูปแบบ เนื้อหา และขอบเขตของเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8)

...

เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8(ก))

...

ก7. เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบให้หลักฐานที่แสดงว่าการตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นหรือไม่สามารถกระทำได้ในทางปฏิบัติที่จะบันทึกทุกเรื่องที่พิจารณาหรือทุกดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ในการตรวจสอบหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องบันทึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเรื่องต่าง ๆ แยกไว้ต่างหาก (ดังเช่นในรายการเพื่อตรวจสอบ) หากเอกสารที่อยู่ในแฟ้มงานตรวจสอบแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามนั้นได้ ตัวอย่างเช่น

- การมีแผนการตรวจสอบที่มีการบันทึกไว้อย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีได้วางแผนการตรวจสอบแล้ว

¹⁴ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 2 “การสอบทานคุณภาพงาน”

¹⁵ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบหรือการสอบทานงบการเงินหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้าที่ ก135

¹⁶ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้าที่ 32-33 และ 35-38 และ 48

¹⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ย่อหน้าที่ 2

- การมีหนังสือตอบรับงานที่ลงลายมือชื่อแล้วในแฟ้มงานตรวจสอบ แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีได้เห็นชอบกับข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชีกับผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล (ถ้ามี) แล้ว
- รายงานของผู้สอบบัญชีที่มีการแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีเงื่อนไขอย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขภายใต้สถานการณ์ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชีแล้ว
- สำหรับข้อกำหนดที่ต้องนำไปปฏิบัติตลอดระยะเวลาของการตรวจสอบ การปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวอาจแสดงให้เห็นในแฟ้มงานตรวจสอบได้หลายวิธี
 - ตัวอย่างเช่น การบันทึกการสังเกตและสงสัยแย้งผู้ประกอบการวิชาชีพของผู้สอบบัญชีอาจไม่ได้ถูกบันทึกเฉพาะเจาะจง แต่กระนั้น เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบอาจให้หลักฐานที่แสดงถึงการสังเกตและสงสัยแย้งผู้ประกอบการวิชาชีพของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งหลักฐานดังกล่าวอาจรวมถึงวิธีการตรวจสอบโดยเฉพาะที่ใช้เพื่อยืนยันความถูกต้องของคำตอบของผู้บริหารต่อข้อซักถามของผู้สอบบัญชี
 - ในทำนองเดียวกัน การที่ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบรับผิดชอบในการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีนั้นและการสอบทานงานของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานนั้น¹⁸ อาจแสดงให้เห็นได้หลายวิธีในเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ ซึ่งอาจรวมถึงเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานอย่างเพียงพอและเหมาะสมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการตรวจสอบอย่างทั่วถึงที่ เช่น การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามที่กำหนดในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง)¹⁹

...

ก13. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) มีข้อกำหนดและแนวทางเกี่ยวกับการสอบทาน กำหนดให้ผู้สอบบัญชีสอบทานงานตรวจสอบที่ทำโดยการสอบทานเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ²⁰ ข้อกำหนดที่ให้บันทึกว่าใครเป็นผู้สอบทานงานตรวจสอบที่ทำ ไม่ได้หมายความว่ากระตาดำการแต่ละแผ่นต้องแสดงให้เห็นถึงหลักฐานของการสอบทาน อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดดังกล่าวหมายถึงการบันทึกว่างานตรวจสอบอะไรที่ถูกสอบทาน ใครเป็นผู้สอบทานงานดังกล่าว และวันที่ที่สอบทานงานดังกล่าว

...

¹⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 29

¹⁹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง) “การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญโดยการทำความเข้าใจกิจการและสภาพแวดล้อมของกิจการ” ย่อหน้าที่ 10

²⁰ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 1729-34

เรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 13)

ก20. ตัวอย่างของสถานการณ์ที่ไม่ปกติรวมถึงข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีทราบภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี และหากทราบ ณ วันที่นั้น อาจเป็นเหตุให้มีการแก้ไขงบการเงินหรืออาจเป็นเหตุให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปในรายงานของผู้สอบบัญชี²¹ ข้อเสนอการปรับเปลี่ยนเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบอันเนื่องมาจากสถานการณ์ดังกล่าวต้องถูกสอบทานตามความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอบทานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)²² โดยที่ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบเป็นผู้รับผิดชอบขั้นสุดท้ายในการปรับเปลี่ยนนั้น

การรวบรวมแฟ้มงานตรวจสอบขั้นสุดท้าย (อ้างถึงย่อหน้าที่ 14-16)

ก21. มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 กำหนดให้ระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานต้องจัดให้มีวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพซึ่งระบุการรวบรวมเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบอย่างทั่วถึงที่ภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนโยบายและวิธีปฏิบัติในการรวบรวมแฟ้มงานตรวจสอบให้เสร็จสมบูรณ์อย่างทั่วถึง²³ กรอบเวลาที่เหมาะสมสำหรับการรวบรวมแฟ้มงานตรวจสอบขั้นสุดท้ายให้เสร็จสมบูรณ์ โดยปกติแล้วไม่เกิน 60 วัน ภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี²⁴

...

ก23. มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 กำหนดให้ระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานต้องจัดให้มีวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพซึ่งระบุการคงไว้และนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบที่เหมาะสมต่อความจำเป็นของสำนักงานและปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานวิชาชีพ²⁵ ระยะเวลาการเก็บรักษาสำหรับงานตรวจสอบโดยปกติแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี หรือ หากเป็นวันที่หลังจากนั้น ให้ใช้วันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินของของกลุ่มกิจการ (ถ้ามี)²⁶

ก24. ตัวอย่างของสถานการณ์ที่ผู้สอบบัญชีอาจเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบที่มีอยู่ หรือเพิ่มเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบใหม่ ภายหลังจากที่การรวบรวมแฟ้มเสร็จสมบูรณ์แล้ว ได้แก่ ความจำเป็นที่จะต้องทำให้เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบที่มีอยู่ให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งเกิดจากข้อคิดเห็นที่ได้รับระหว่างกิจกรรมการติดตามผลการตรวจทานโดยบุคคลภายในหรือการตรวจอย่างเป็นทางการโดยบุคคลภายนอก

²¹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 560 “เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 14

²² มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 4-29-34

²³ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 4531(ฉ)

²⁴ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 454-83

²⁵ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 4731(ฉ)

²⁶ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 461-85

ภาคผนวก (อ้างถึงย่อหน้าที่ 1)

ข้อกำหนดโดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบในมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับอื่น

ภาคผนวกนี้ระบุย่อหน้าในมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับอื่น และมีข้อกำหนดโดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารหลักฐาน รายการนี้ไม่ได้ทดแทนการพิจารณาข้อกำหนดและการนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่นที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานการสอบบัญชี

- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 เรื่อง “ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี” – ย่อหน้าที่ 10-12
- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) เรื่อง “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” – ย่อหน้าที่ ~~24~~ 2541

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 250 (ปรับปรุง) เรื่อง การพิจารณากฎหมายและข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน

คำนำ

...

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

การประเมินผลกระทบจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัย (อ้างถึงย่อหน้าที่ 22)

...

ก25. ในบางสถานการณ์ที่ได้รับอนุญาตโดยกฎหมายหรือข้อบังคับ ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องถอนตัวจากงานสอบบัญชี ตัวอย่างเช่น หากผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลไม่ดำเนินการแก้ไขตามที่ผู้สอบบัญชีพิจารณาว่าเหมาะสมในสถานการณ์นั้น หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่พบหรือสงสัยนั้นทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล แม้ว่าการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับนั้นจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงิน ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาถึงความเหมาะสมในการได้มาซึ่งคำแนะนำทางกฎหมายเพื่อตัดสินใจว่าเหมาะสมที่จะถอนตัวจากงานสอบบัญชีหรือไม่ เมื่อผู้สอบบัญชีตัดสินใจว่าการถอนตัวจากงานสอบบัญชื่อนั้นเหมาะสม การถอนตัวนั้นไม่ถือว่าทดแทนการปฏิบัติตามความรับผิดชอบอื่นภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบสนองการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและ ข้อบังคับที่พบหรือสงสัย นอกจากนี้ ย่อหน้าที่ ๙๑๖5 ของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)²⁷ ระบุว่า

²⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน”

บางข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณกำหนดให้ผู้สอบบัญชีคนก่อนรับคำร้องขอจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับ การเสนอชื่อให้รับงานต่อ ในการจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ ให้กับผู้สอบบัญชีที่รับงานต่อ

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 260 เรื่อง การสื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล คำนำ

...

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

เรื่องที่ต้องสื่อสาร

...

เรื่องที่สำคัญที่พบจากการสอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 16)

...

เรื่องที่สำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงิน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 16(จ))

ก28. นอกเหนือจากข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 16(ก)-(ง) และการนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องอื่นที่ปรึกษาหรือหรือที่พิจารณาโดย ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบ (ในกรณีที่มีการแต่งตั้ง) ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220²⁸

ภาคผนวก 1

(อ้างถึงย่อหน้าที่ 3)

ข้อกำหนดเฉพาะที่ระบุในมาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 และมาตรฐาน การสอบบัญชีฉบับอื่น ๆ ที่อ้างถึงการสื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล

ภาคผนวกนี้ระบุถึงย่อหน้าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1²⁹ และมาตรฐาน การสอบบัญชีฉบับอื่น ๆ ที่ระบุถึงการสื่อสารประเด็นเฉพาะกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล รายชื่อ

²⁸—อ้างย่อหน้าที่ 19–22 และ ก29–ก32 ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 “การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน”

²⁹ มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ และหรือการ สอบทานงบการเงิน และหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง”

มาตรฐานต่อไปไม่ได้เป็นการทดแทนการพิจารณาข้อกำหนดและการนำไปใช้และคำอธิบายเพิ่มเติมที่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับต่าง ๆ

- มาตรฐานการควบคุมบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและหรือการสอบทานงบการเงินและหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้าที่ ๑๐(ก)34(จ)

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 เรื่อง การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน

คำนำ

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

1. มาตรฐานฉบับนี้เกี่ยวข้องกับความรู้ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีในการวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ใช้เป็นการรอบสำหรับการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีถัดไปของลูกค้านำเดิม ทั้งนี้ ประเด็นที่ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาเพิ่มเติมในการวางแผนงานเมื่อรับงานสอบบัญชีครั้งแรกได้แสดงไว้ต่างหาก

บทบาทและช่วงเวลาของการวางแผนงาน

2. การวางแผนงานตรวจสอบ เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและการพัฒนาแผนการสอบบัญชี การบริหารคุณภาพในระดับงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ร่วมกับการวางแผนงานตรวจสอบที่เพียงพอตามมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้จะช่วยผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบงบการเงินหลายประการ ซึ่งรวมถึง (อ้างถึงย่อหน้าที่ ๓-๓๐-๓3)
 - ช่วยผู้สอบบัญชีให้แน่ใจว่าได้มีการพิจารณาเรื่องที่สำคัญต่อการตรวจสอบอย่างเหมาะสม
 - ช่วยผู้สอบบัญชีในการระบุประเด็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่
 - ช่วยผู้สอบบัญชีให้จัดการและบริหารงานสอบบัญชีอย่างเหมาะสม เพื่อให้งานสอบบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 - ช่วยในการเลือกสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีระดับความรู้และความสามารถที่เหมาะสม เพื่อให้ตอบสนองต่อความเสี่ยงที่คาดการณ์ไว้ และช่วยในการมอบหมายงานให้แก่สมาชิกอย่างเหมาะสม
 - ช่วยในการกำหนดแนวทางและควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ และสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ
 - ช่วยในการประสานงานกับผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มและผู้เชี่ยวชาญ (ถ้าเกี่ยวข้อง)

...

ข้อกำหนด

...

กิจกรรมเบื้องต้นของการสอบบัญชี

6. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้เมื่อเริ่มต้นการตรวจสอบบัญชีในงวดปัจจุบัน
- (ก) ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ที่เกี่ยวกับการตอบรับงานและคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานตรวจสอบนั้น³⁰
 - (ข) ประเมินการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)³¹ และ
 - (ค) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210³² (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก5-ก7)

กิจกรรมการวางแผนงาน

...

8. ในการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) และ
- (ก) ระบุลักษณะของงานตรวจสอบซึ่งจะกำหนดขอบเขตของงาน
 - (ข) ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการรายงานตามข้อตกลงรับงาน เพื่อกำหนดช่วงเวลาในการตรวจสอบ และลักษณะของการติดต่อสื่อสารที่จำเป็น
 - (ค) พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพแล้วเห็นว่า มีนัยสำคัญในการกำหนดแนวทางในการทำงานของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ
 - (ง) พิจารณาถึงผลของกิจกรรมเบื้องต้นของการสอบบัญชี และพิจารณาว่าความรู้ของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบที่ได้จากการปฏิบัติงานอื่นในกิจการนั้น ๆ มีความเกี่ยวข้องหรือนำมาใช้ได้หรือไม่
 - (จ) กำหนดลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของทรัพยากรที่จำเป็นที่จะใช้ในการตรวจสอบบัญชี³³ (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก8-ก11)
9. ผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาแผนการสอบบัญชี ซึ่งต้องรวมถึงการอธิบายความที่เกี่ยวกับ
- (ก) ลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ และการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก16-ก17)

³⁰ ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 12-13 22-24

³¹ ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 9-11 16-21

³² ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 210 “ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี” ย่อหน้าที่ 9-13

³³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 25

- (คข) ลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขต ของวิธีการประเมินความเสี่ยงซึ่งได้วางแผนไว้ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง 2564)³⁴
- (คค) ลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขต ของวิธีการตรวจสอบที่วางแผนไว้ในระดับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้ ตามที่กำหนดในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 330³⁵
- (คง) วิธีการตรวจสอบอื่น ๆ ที่ได้วางแผนไว้ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติในการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก12-ก14)

...

11. ผู้สอบบัญชีต้องวางแผนลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบรวมถึงการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก16-ก17)

เอกสารหลักฐาน

12. ผู้สอบบัญชีต้องจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับ³⁶
- (ก) กลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม
- (ข) แผนการสอบบัญชี และ
- (ค) การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมหรือแผนการสอบบัญชีที่มีนัยสำคัญในระหว่างการตรวจสอบ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ³⁷ และเหตุผลสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้น (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก18-ก21)

ข้อพิจารณาเพิ่มเติมในการรับงานสอบบัญชีครั้งแรก

13. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้ก่อนที่จะเริ่มการตรวจสอบครั้งแรก
- (ก) ปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่กำหนดในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) เกี่ยวกับการตอบรับความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานตรวจสอบ³⁸
- (ข) ติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชีคนก่อน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชี เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก22)

...

³⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง 2564) “การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญโดยการทำความเข้าใจกิจการและสภาพแวดล้อมของกิจการ”

³⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 330 “วิธีปฏิบัติของผู้สอบบัญชีในการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ได้ประเมินไว้”

³⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 230 “เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ” ย่อหน้าที่ 8-11 และ ก6

³⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 30 และ ก91-ก92

³⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 12-13 22-24

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

ก0. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบบางด้านของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพในระดับของงานตรวจสอบงบการเงิน และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน ข้อมูลที่ได้รับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) มีความเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานต้องพิจารณาว่าสำนักงานได้มอบหมายหรือจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยคำนึงถึงลักษณะและสถานการณ์ของงานสอบบัญชี การพิจารณาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการทำให้มั่นใจเกี่ยวกับลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 8 ของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

บทบาทและช่วงเวลาของการวางแผนงาน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 2)

ก1. ลักษณะและขอบเขตของกิจกรรมการวางแผนงานตรวจสอบจะขึ้นอยู่กับขนาดและความซับซ้อนของกิจการ ประสบการณ์ของสมาชิกหลักในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบจากการตรวจสอบในปีก่อน ๆ ในกิจการนั้น และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นระหว่างการตรวจสอบ ในการวางแผนการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีอาจใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารโครงการต่าง ๆ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)³⁹ อธิบายถึงวิธีการที่เทคนิคและเครื่องมือดังกล่าวอาจช่วยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบในการบริหารคุณภาพงานตรวจสอบ

...

ก3. ผู้สอบบัญชีอาจปรึกษารีหรือกับผู้บริหารของกิจการเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของการวางแผนเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานและบริหารงานตรวจสอบช่วยผู้สอบบัญชีในการบริหารและบรรลุคุณภาพในระดับงานตรวจสอบ (ตัวอย่างเช่น เพื่อประสานวิธีการตรวจสอบที่ได้วางแผนไว้กับงานที่ทำโดยบุคลากรของกิจการ) ถึงแม้ว่าการปรึกษารีหรือดังกล่าวจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง กลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและแผนการสอบบัญชีก็ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี เมื่อมีการปรึกษารีหรือกับผู้บริหารเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและแผนการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสนใจเพื่อไม่ให้ประสิทธิผลการตรวจสอบลดลง ตัวอย่างเช่น การปรึกษารีหรือกับผู้บริหารเกี่ยวกับลักษณะและช่วงเวลาของวิธีการตรวจสอบในรายละเอียดอาจจะลดประสิทธิผลการตรวจสอบ เนื่องจากผู้บริหารสามารถที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

...

กิจกรรมเบื้องต้นของการสอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 6)

ก5. การปฏิบัติตามกิจกรรมเบื้องต้นของการสอบบัญชีที่ระบุในย่อหน้าที่ 6 ในช่วงเริ่มต้นของงานตรวจสอบบัญชีในปัจจุบัน ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุและประเมินเหตุการณ์หรือ

³⁹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ก73-ก74

สถานการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการวางแผนและปฏิบัติการปฏิบัติงานสอบบัญชีบริหารและบรรลุคุณภาพในระดับงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)

ก6. การปฏิบัติตามกิจกรรมเบื้องต้นของการสอบบัญชีช่วยผู้สอบบัญชีในการวางแผนงานตรวจสอบเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

- ผู้สอบบัญชีสามารถรักษาความเป็นอิสระที่จำเป็นและสามารถที่จะปฏิบัติงานสอบบัญชีตามข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี
- พิจารณาว่าไม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของผู้บริหารที่อาจกระทบต่อความสมัครใจในการรับงานสอบบัญชีที่ต่อเนื่อง
- พิจารณาว่าไม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลูกค้านั้นเกี่ยวกับข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี

ก7. การพิจารณาของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการรับงานสอบบัญชีที่ต่อเนื่องและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณซึ่งรวมถึงความเป็นอิสระนั้นจะเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ตรวจสอบตามเงื่อนไขและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานเบื้องต้นทั้งที่เกี่ยวข้องกับการรับงานสอบบัญชีที่ต่อเนื่องและการประเมินด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี (รวมถึงความเป็นอิสระ) เมื่อเริ่มงานตรวจสอบในงวดปัจจุบัน จะต้องทำก่อนที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบในขั้นตอนที่สำคัญของการตรวจสอบบัญชีในงวดปัจจุบัน ทั้งนี้ในแง่ของการรับงานสอบบัญชีที่ต่อเนื่อง ขั้นตอนเบื้องต้นดังกล่าวมักจะเกิดขึ้นภายหลัง (หรือต่อเนื่อง) จากการสิ้นสุดการตรวจสอบบัญชีของรอบบัญชีก่อน

กิจกรรมการวางแผนงาน

กลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม (อ้างถึงย่อหน้า 7-8)

ก8. กระบวนการในการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมช่วยผู้สอบบัญชีในการกำหนดอาจรวมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงของผู้สอบบัญชี)

- ลักษณะของทรัพยากร (บุคคล เทคโนโลยี หรือทางปัญญา) ที่จะถูกนำมาใช้สำหรับการตรวจสอบในแต่ละงานเป็นการเฉพาะ เช่น ตัวอย่างเช่น การนำใช้สมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์มาใช้ที่เหมาะสมในงานที่มีความเสี่ยงสูง หรือใช้มอบหมายผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดการกับประเด็นที่ซับซ้อน
- จำนวนทรัพยากรที่จะจัดสรรไปตามงานตรวจสอบต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ เช่น ตัวอย่างเช่น การกำหนดจำนวนสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ร่วมสังเกตการณ์เข้าร่วมการตรวจนับสินค้าคงเหลือในสถานที่ตั้งที่มีสาระสำคัญหลายแห่ง ขอบเขตของการสอบทานงานของผู้สอบบัญชีอื่นในกรณีของการตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการ หรือการจัดสรรจำนวนชั่วโมงการทำงานให้งานที่มีความเสี่ยงสูง
- การกำหนดว่าจะใช้ทรัพยากรในการทำงานแต่ละงานเมื่อไร เช่น ในช่วงการตรวจสอบระหว่างกาล หรือ ณ วันตรวจตัดยอดที่สำคัญ และ
- การพิจารณาว่าจะบริหารให้แนวทาง และควบคุมดูแล หรือใช้ทรัพยากรเหล่านั้นอย่างไร เช่น ตัวอย่างเช่น จะมีการจัดการประชุมเพื่ออธิบายงานโดยสรุปให้กับสมาชิกในกลุ่มเมื่อใด

การสอบทานงานโดยผู้สอบบัญชีและผู้จัดการที่รับผิดชอบงานตรวจสอบจะอย่างไร (เช่น ในสถานที่ทำงานของลูกค้า หรือนอกสถานที่ทำงานของลูกค้า) และจะมีการสอบทานการควบคุมคุณภาพหรือไม่

ก8ก. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) มีข้อกำหนดและแนวทางเกี่ยวกับทรัพยากรสำหรับงานตรวจสอบและการปฏิบัติงานตรวจสอบ (ซึ่งรวมถึงการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ)

...

การกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแลและการสอบทาน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 11)

ก16. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบเกี่ยวกับลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบนั้น⁴⁰ ลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มนั้นอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ซึ่งรวมถึง

- ขนาดและความซับซ้อนของกิจการ
- เรื่องที่ตรวจสอบ
- ความเสี่ยงของการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ได้ประเมินไว้ (ตัวอย่างเช่น เมื่อความเสี่ยงของการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ได้ประเมินไว้เพิ่มขึ้น ผู้สอบบัญชีต้องขยายขอบเขต และระยะเวลาของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ พร้อมทั้งสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบโดยละเอียดมากขึ้น)
- ความรู้ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มที่ปฏิบัติงานตรวจสอบแต่ละบุคคล

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ได้ให้แนวทางเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการควบคุมดูแลและการสอบทานงานตรวจสอบ⁴¹

ข้อพิจารณาเฉพาะสำหรับกิจการขนาดเล็ก

ก17. หากการตรวจสอบดำเนินการโดยผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบเพียงคนเดียว คำถามเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มจะไม่เกิดขึ้น ในกรณีดังกล่าว ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบ ซึ่งได้ปฏิบัติงานในทุกส่วนด้วยตนเองจะรับรู้ประเด็นที่สำคัญทั้งหมด ความเหมาะสมของการใช้ดุลยพินิจ

⁴⁰ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 29-31

⁴¹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ย่อหน้าที่ 15-17

ในการตรวจสอบอาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติเมื่อบุคคลเพียงคนเดียวดำเนินการตรวจสอบทั้งหมด เมื่อมีเหตุการณ์ซับซ้อนหรือไม่ปกติเข้ามาเกี่ยวข้อง และผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานตรวจสอบเพียงผู้เดียว อาจมีความจำเป็นที่จะต้องขอคำปรึกษาจากผู้สอบบัญชีอื่นที่มีประสบการณ์ที่เหมาะสมหรือหน่วยงานทางวิชาชีพสอบบัญชี

เอกสารหลักฐาน (อ้างอิงย่อหน้า 12)

ก18. เอกสารหลักฐานสำหรับกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมเป็นบันทึกการตัดสินใจที่สำคัญที่พิจารณาแล้วว่าจำเป็นในการวางแผนการสอบบัญชีที่เหมาะสมและการบริหารคุณภาพในระดับงานตรวจสอบ และเป็นวิธีการเพื่อสื่อสารเรื่องที่สำคัญกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีอาจสรุปกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมในรูปแบบของบันทึกช่วยจำที่แสดงถึงการตัดสินใจที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตโดยรวม ช่วงเวลา และการปฏิบัติตามการตรวจสอบ

...

ก20ก. นอกจากนี้ เอกสารหลักฐานของการกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) อาจช่วยบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญของลักษณะระยะเวลา และขอบเขตที่วางแผนไว้เกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ

...

ข้อพิจารณาเพิ่มเติมในการรับงานสอบบัญชีครั้งแรก (อ้างอิงย่อหน้า 13)

ก22. วัตถุประสงค์ของการวางแผนการสอบบัญชีในครั้งแรกและของการตรวจสอบงบการเงินที่เคยตรวจสอบแล้วไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับการสอบบัญชีในครั้งแรก ผู้สอบบัญชีอาจจำเป็นต้องขยายกิจกรรมการวางแผนการสอบบัญชี เนื่องจากผู้สอบบัญชีไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจการเช่นเดียวกับการวางแผนการตรวจสอบงบการเงินที่เคยตรวจสอบแล้ว สำหรับการสอบบัญชีในครั้งแรก ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้เพิ่มเติมในการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและแผนการสอบบัญชี

- ผู้สอบบัญชีควรติดต่อกับผู้สอบบัญชีคนก่อน ตัวอย่างเช่น การสอบทานเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีคนก่อน เว้นแต่จะมีกฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไว้
- พิจารณาถึงประเด็นที่สำคัญ (รวมถึงการประยุกต์ใช้หลักการบัญชี หรือมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานการรายงาน) ที่ได้จากการปรึกษาหารือกับผู้บริหารของกิจการในช่วงแรก ที่รับงานสอบบัญชี รวมทั้งแจ้งให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการทราบถึงประเด็นเหล่านั้น และผลกระทบของเรื่องดังกล่าวต่อกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมและแผนการสอบบัญชี

- วิธีการตรวจสอบที่จำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอสำหรับยอดยกมา⁴²
- วิธีปฏิบัติการตอบสนองอื่น ๆ ที่ได้ออกแบบและนำไปปฏิบัติกำหนดไว้ในระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของโดยสำนักงานสอบบัญชีสำหรับการรับงานสอบบัญชีเป็นครั้งแรก (ตัวอย่างเช่น ระบบการควบคุมบริหารคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีอาจรวมถึงการตอบสนองที่มีข้อกำหนดให้ผู้สอบบัญชีอื่นหรือผู้สอบบัญชีอาวุโสหรือผู้มีอำนาจที่เหมาะสมทำการสอบทานกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวมก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติวิธีการตรวจสอบที่สำคัญ หรือสอบทานรายงานก่อนการออกรายงานจริง)

ภาคผนวก

(อ้างอิงย่อหน้าที่ 7-8 และ ก8-ก11)

ข้อพิจารณาในการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม

ภาคผนวกนี้ได้ให้ตัวอย่างของเรื่องให้ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาในการจัดทำกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม การบริหารคุณภาพในระดับงานตรวจสอบ ซึ่งเรื่องเหล่านี้หลายเรื่องจะส่งผลต่อกลยุทธ์การสอบบัญชีโดยรวม และแผนการสอบบัญชีในรายละเอียดของผู้สอบบัญชี ตัวอย่างจะครอบคลุมถึงเรื่องหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีต่าง ๆ ในขณะที่บางเรื่องที่จะอ้างถึงในลำดับถัดไปอาจกำหนดโดยมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับอื่น บางเรื่องอาจไม่เกี่ยวข้องกับการรับงานบางประเภทและอาจมีเรื่องอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้

ลักษณะ ช่วงเวลา และขอบเขตของทรัพยากร

- การคัดเลือกทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางเทคโนโลยี และทรัพยากรทางปัญญาที่มอบหมายหรือจัดหาให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ (เช่น การมอบหมายกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ (ในกรณีที่เป็น อาจารย์รวมถึงผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน) และการมอบหมายงานตรวจสอบให้กับสมาชิกในกลุ่ม รวมถึงการมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มซึ่งมีประสบการณ์ที่เหมาะสมทำงานที่อาจมีความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญสูง)
- ประมาณการระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ รวมถึงการกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบที่เหมาะสมสำหรับงานที่อาจมีความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญสูง

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง 2564) เรื่อง การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง

...

คำอธิบายการนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

⁴² มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 510 “การตรวจสอบยอดยกมาในการสอบบัญชีครั้งแรก”

วิธีการประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

...

แหล่งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากแหล่งอื่น

ก38. แหล่งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึง

- วิธีปฏิบัติของผู้สอบบัญชีในการตอบรับหรือการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าหรืองานสอบบัญชี ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ซึ่งรวมถึงข้อสรุปที่ได้⁴³

...

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรม ปัจจัยด้านข้อกำหนดทางกฎหมายและปัจจัยภายนอกอื่น (อ้างถึงย่อหน้าที่ 19(ก)(2))

ปัจจัยด้านอุตสาหกรรม

...

ก69. อุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินการอยู่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญเฉพาะเรื่อง ซึ่งความเสี่ยงเหล่านั้นอาจเกิดจากลักษณะของธุรกิจหรือระดับความเข้มงวดของข้อบังคับ

ตัวอย่าง

ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง สัญญาระยะยาวอาจเกี่ยวข้องกับการประมาณการที่มีนัยสำคัญของรายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ในกรณีดังกล่าว มีความจำเป็นที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบจะมีสมาชิกที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นอย่างเพียงพอความรู้และความสามารถที่เหมาะสม⁴⁴

การประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในระดับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้

ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 32)

เหตุที่ต้องกำหนดความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและผลกระทบกับการสอบบัญชี

ก218. การกำหนดความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญช่วยให้ผู้สอบบัญชีให้ความสนใจมากขึ้นต่อความเสี่ยงที่อยู่ในช่วงบนของระดับของความเสี่ยงสืบเนื่อง โดยการปฏิบัติการตอบสนองที่จำเป็นในบางเรื่อง เช่น

- ...

⁴³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ ๓๒22-24

⁴⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ๓๔25-28

- การสอบทานเอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบในเวลาที่เหมาะสมโดยผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานในขั้นตอนต่างๆที่เหมาะสม ทำให้สามารถแก้ปัญหาในเรื่องที่สำคัญต่างๆ (ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ) ได้ในเวลาที่เหมาะสมและเป็นที่น่าพอใจของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานในหรือก่อนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี⁴⁵

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 500 เรื่อง หลักฐานการสอบบัญชี

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

หลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 6)

...

- ก5. หลักฐานการสอบบัญชี เป็นเรื่องจำเป็นที่ใช้สนับสนุนความเห็นและรายงานของผู้สอบบัญชี หลักฐานการสอบบัญชีต้องมีการรวบรวมและได้รับจากวิธีการตรวจสอบในระหว่างการตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม หลักฐานการสอบบัญชีอาจรวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งอื่น เช่น การตรวจสอบในงวดก่อน (ทำให้ผู้สอบบัญชีระบุได้ว่าการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้นหรือไม่ตั้งแต่การตรวจสอบงวดก่อน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบในงวดปัจจุบัน⁴⁶) หรือวิธีการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีในการรับงานสำหรับลูกค้าใหม่หรือการรับงานจากลูกค้าเดิมต่อจากงวดก่อน ข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานในการตอบรับหรือคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าหรืองานตรวจสอบ นอกจากบันทึกทางบัญชีของกิจการและแหล่งข้อมูลอื่นภายในกิจการก็เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของหลักฐานการสอบบัญชี ข้อมูลที่อาจใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชีอาจจัดทำโดยการแสดงผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้บริหารหรือได้รับจากแหล่งข้อมูลภายนอก หลักฐานการสอบบัญชีประกอบด้วยข้อมูลทั้งที่สนับสนุนและสอดคล้องกันกับสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้ รวมถึงข้อมูลที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้ นอกจากนี้ ในบางกรณี การขาดหายไปของข้อมูล (เช่น การที่ผู้บริหารปฏิเสธที่จะจัดทำคำรับรองของผู้บริหาร) ก็ถือเป็นหลักฐานการสอบบัญชีด้วยเช่นกัน

...

ข้อมูลที่ใช้เป็นหลักฐานการสอบบัญชี

ความเกี่ยวข้องและความน่าเชื่อถือ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 7)

- ก30. ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ก1 หลักฐานการสอบบัญชีเบื้องต้นที่ได้รับจากวิธีการตรวจสอบในระหว่างการตรวจสอบ อาจรวมถึงข้อมูลจากแหล่งที่มาอื่น ๆ เช่น การตรวจสอบงวดก่อนสำหรับบางกรณี วิธีการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีในการรับงานสำหรับลูกค้าใหม่หรือการรับงานจากลูกค้าเดิมต่อจากงวดก่อน ข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานในการตอบรับหรือคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าหรืองานตรวจสอบ และในการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นบางประการภายใต้

⁴⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 47-32 และ ก+9ก87-ก89

⁴⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง 2564) ย่อหน้าที่ 16

กฎหมาย ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับของกิจการ) โดยความเกี่ยวข้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีผลกระทบต่อคุณภาพของหลักฐานการสอบบัญชีทั้งหมด

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 540 (ปรับปรุง) เรื่อง การตรวจสอบประมาณการทางบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

...

ข้อกำหนด

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

วิธีการประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทักษะหรือความรู้เฉพาะทาง (อ้างอิงย่อหน้าที่ 15)

ก61. เรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของผู้สอบบัญชีว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบจำเป็นต้องมีทักษะและความชำนาญเฉพาะด้านหรือไม่ ตัวอย่างเช่น⁴⁷

- ลักษณะของประมาณการทางบัญชีสำหรับบางธุรกิจหรือบางอุตสาหกรรม (ตัวอย่างเช่น สินแร่ สินทรัพย์ทางการเกษตร เครื่องมือทางการเงินที่ซับซ้อน หนังสือตามสัญญาประกันภัย)

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 600 เรื่อง ข้อพิจารณาพิเศษ – การตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการรวมถึงงานของผู้สอบบัญชีอื่น

คำนำ

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

...

4. ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁴⁸ ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกลุ่มกิจการต้องพิจารณาให้แน่ใจว่าผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานกลุ่มกิจการที่ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการ รวมถึงผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มมีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมรวมถึงมีเวลา

⁴⁷ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 14-25-26 และ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 “การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 8(จ)

⁴⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 14-15-25-26

เพียงพอ ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกลุ่มกิจการมีความรับผิดชอบในการสั่งการและการควบคุมงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการ และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการด้วยเช่นกันการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว⁴⁹

5. ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกลุ่มกิจการใช้ข้อกำหนดตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) โดยไม่คำนึงว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการหรือผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือไม่ มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ช่วยให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานของกลุ่มกิจการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ในขณะที่ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่ม

...

ข้อกำหนด

...

12. เพื่อปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานกลุ่มกิจการต้องพิจารณาตามการคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลว่าจะได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอหรือไม่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำงบการเงินรวม และข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่ม ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นการตรวจสอบกลุ่มกิจการเพื่อวัตถุประสงค์นี้ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มกิจการกิจการภายในกลุ่มและสภาพแวดล้อมของกลุ่มกิจการอย่างเพียงพอที่จะกำหนดว่ากิจการภายในกลุ่มใดน่าจะเป็นกิจการภายในกลุ่มที่มีนัยสำคัญ ในขณะที่ผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มดังกล่าว ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานกลุ่มกิจการต้องประเมินว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการจะสามารถมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานของผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเหล่านั้นตามขอบเขตที่จำเป็นได้หรือไม่ เพื่อให้ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ (อ้างถึงย่อหน้าที่ ก10-ก12)

...

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 610 (ปรับปรุง) เรื่อง การใช้ผลงานของผู้ตรวจสอบภายใน

...

ข้อกำหนด

...

การขอความช่วยเหลือโดยตรงจากผู้ตรวจสอบภายใน

34. ผู้สอบบัญชีต้องกำหนดแนวทาง ควบคุมดูแลและสอบทานผลงานที่ปฏิบัติโดยผู้ตรวจสอบภายในสำหรับงานตรวจสอบนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁵⁰ โดย

⁴⁹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 29-31

⁵⁰ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารการตรวจสอบงบการเงิน”

- (ก) ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการสอบทาน ต้องรับรู้ว่าคุณตรวจสอบภายในไม่อิสระจากกิจการและต้องตอบสนองต่อผลของการประเมิน ปัจจัยต่าง ๆ ตามย่อหน้าที่ 29 ของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ และ
- (ข) วิธีการสอบทานต้องรวมถึงการที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีที่ใช้ประกอบ ในการปฏิบัติงานบางส่วนของผู้ตรวจสอบภายใน

การกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแลและการสอบทานโดยผู้สอบบัญชีสำหรับงานที่ปฏิบัติ โดยผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความเพียงพอที่จะให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาได้พอใจว่าคุณตรวจสอบ ภายในได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนข้อสรุปในผลงานนั้น (อ้างอิงย่อหน้าที่ ก40-ก41)

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

การพิจารณาว่าจะใช้ผลงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือไม่ ในเรื่องใด และมีขอบเขตเพียงใด การประเมินหน่วยงานตรวจสอบภายใน

...

การนำวิธีการที่เป็นระบบและเป็นระเบียบแบบแผนมาใช้ (อ้างอิงย่อหน้าที่ 15(ค))

- ก11. ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อการพิจารณาของผู้สอบบัญชีว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในได้นำวิธีการ ที่เป็นระบบและเป็นระเบียบแบบแผนมาใช้ในการวางแผนมาใช้หรือไม่มีดังนี้
- การมีอยู่ ความเพียงพอ และการใช้วิธีการตรวจสอบภายในที่ได้บันทึกไว้เป็นเอกสาร หลักฐาน หรือแนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ เช่น การประเมินความเสี่ยง แนวการปฏิบัติงาน การจัดทำเอกสารหลักฐานและการรายงาน ลักษณะและขอบเขต ซึ่งเป็น สัดส่วนกับขนาดและสถานการณ์ของกิจการ
 - หน่วยงานตรวจสอบภายในได้นำนโยบายและวิธีการการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสมมาใช้ หรือไม่ ตัวอย่างเช่น นโยบายหรือวิธีการตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1^{๕๓} ซึ่งอาจนำมาใช้ในหน่วยงานตรวจสอบภายใน (เช่น ส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ทรัพยากร บุคคล และการปฏิบัติงาน) หรือข้อกำหนดด้านการควบคุมคุณภาพในมาตรฐานที่กำหนด โดยองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้ตรวจสอบภายใน องค์กรวิชาชีพเหล่านี้อาจกำหนด

^{๕๓} มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทาน งบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่น ตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง”

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 620 เรื่อง การใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี คำนำ

ขอบเขตของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้

...

2. มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับ

- (ก) สถานการณ์ที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งหรือปรึกษาร่วมกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านการบัญชีหรือการสอบบัญชี ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁵² เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดังกล่าว หรือ
- (ข) การที่ผู้สอบบัญชีใช้ผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในด้านอื่นนอกเหนือจากการบัญชีหรือการสอบบัญชี ซึ่งผลงานในด้านนั้นของผู้นั้นถูกนำมาใช้โดยกิจการเพื่อช่วยกิจการในการจัดทำงบการเงิน (ผู้เชี่ยวชาญของผู้บริหาร) ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 500⁵³ เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดังกล่าว

...

ข้อกำหนด

...

ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบ

- 8. ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 9-13 ของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการพิจารณาถึงลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบดังกล่าว ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาเรื่องต่าง ๆ รวมถึง (อ้างถึงย่อหน้าที่ 10)
 - (ก) ลักษณะของเรื่องที่ผลงานของผู้เชี่ยวชาญเข้าไปเกี่ยวข้อง
 - (ข) ความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของเรื่องที่ผลงานของผู้เชี่ยวชาญเข้าไปเกี่ยวข้อง
 - (ค) ความสำคัญของผลงานนั้นของผู้เชี่ยวชาญต่อบริบทของการตรวจสอบ
 - (ง) ความรู้และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีต่อผลงานในอดีตของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น และ
 - (จ) การที่ผู้เชี่ยวชาญผู้นั้นอยู่ภายใต้ระบบการบริหารนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพของสำนักงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 11-13)

...

⁵² มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ ก11 และ ก21-ก23ก19

⁵³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 500 “หลักฐานการสอบบัญชี” ย่อหน้าที่ ก45-ก59

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

การพิจารณาความจำเป็นในการใช้ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 7)

...

ก6. หากการจัดทำงบการเงินเกี่ยวข้องกับการใช้ผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นนอกเหนือจากการบัญชี ผู้สอบบัญชีซึ่งมีทักษะด้านการบัญชีและการสอบบัญชีอาจไม่มีความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในการตรวจสอบงบการเงินนั้น ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบต้องพิจารณาพอใจว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมกันแล้วมีทักษะความรู้และความสามารถที่เหมาะสมรวมถึงมีเวลาเพียงพอในการที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบ⁵⁴ นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชียังต้องมั่นใจเกี่ยวกับลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของทรัพยากรที่จำเป็นในการที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบ⁵⁵ การพิจารณาของผู้สอบบัญชีว่าจะใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีหรือไม่ และหากมีการใช้จะใช้เมื่อใดและมีขอบเขตเพียงใด จะช่วยผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้ ในขณะที่การตรวจสอบกำลังคืบหน้าหรือในขณะที่สถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป ผู้สอบบัญชีอาจต้องทบทวนการตัดสินใจที่ได้ทำไปแล้วเกี่ยวกับการใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี

ก7. อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีที่ไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านอื่นที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากการบัญชีหรือการสอบบัญชี ยังสามารถได้มาซึ่งความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในด้านนั้นเพื่อที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบได้โดยไม่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ความเข้าใจดังกล่าวอาจได้มาจากตัวอย่างเช่น

...

- การศึกษาหรือการพัฒนาทางวิชาชีพเฉพาะด้าน ซึ่งอาจรวมถึงหลักสูตรที่เป็นทางการหรือการปรึกษากับบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความสามารถของผู้สอบบัญชีเองในการจัดการกับเรื่องต่าง ๆ ในด้านความเชี่ยวชาญนั้น การปรึกษาหรือตั้งกล่าวแตกต่างจากการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีในเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะที่พบในการตรวจสอบเมื่อผู้เชี่ยวชาญนั้นได้รับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญผู้นั้นสามารถให้คำปรึกษาที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องได้⁵⁶

...

⁵⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 4-25-28

⁵⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 “การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 8(จ)

⁵⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ก๒๒ก99-ก102

ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8)

- ก10. ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 9-13 ของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น ปัจจัยต่อไปนี้ อาจชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีการตรวจสอบที่แตกต่างไปหรือมีขอบเขตที่กว้างกว่าเดิม
- ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีนัยสำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจที่ขึ้นอยู่กับความเห็นส่วนบุคคลและซับซ้อน
 - ผู้สอบบัญชีไม่เคยใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีและไม่มีความรู้เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้นมาก่อน
 - ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานตรวจสอบ ไม่ใช่เพียงแค่วิธีปฏิบัติหรือเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 - ผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีเป็นผู้เชี่ยวชาญภายนอก ดังนั้น จึงไม่อยู่ภายใต้ **นโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานของผู้สอบบัญชี**

นโยบายและวิธีกระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 8 (จ))

- ก11. ผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชีอาจเป็นหุ้นส่วนหรือพนักงาน (นั่นคือ บุคลากร) ซึ่งรวมถึงพนักงานชั่วคราวของสำนักงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งอยู่ภายใต้ **นโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน** นั้นตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1⁵⁷ และมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220⁵⁸ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชีอาจเป็นหุ้นส่วนหรือพนักงานรวมถึงพนักงานชั่วคราวของสำนักงานเครือข่าย และอยู่ภายใต้ **นโยบายหรือวิธีปฏิบัติของข้อกำหนดของเครือข่ายหรือบริการของเครือข่ายตามมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1** ในบางสถานการณ์ ผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชีของสำนักงานเครือข่ายอาจอยู่ภายใต้ ซึ่งอาจใช้นโยบายและหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพร่วมกันที่ใช้ร่วมกันกับสำนักงานของผู้สอบบัญชี เนื่องจากอยู่ภายใต้เครือข่ายเดียวกัน
- ก12. มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 กำหนดให้สำนักงานระบุการใช้ทรัพยากรจากผู้ให้บริการ ซึ่งรวมถึงการใช้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก⁵⁹ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกของผู้สอบบัญชีไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและอาจไม่อยู่ภายใต้ **นโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1**⁶⁰ อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศนโยบายหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน⁶¹ นอกจากนี้ นโยบายหรือวิธีปฏิบัติสำหรับข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องของสำนักงานอาจรวมถึงนโยบายหรือวิธีปฏิบัติที่ใช้

⁵⁷ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้าที่ 12(ค)16(บ)

⁵⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 23

⁵⁹ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 32

⁶⁰ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 12(ค)

⁶¹ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 16(จ)

กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกของผู้สอบบัญชี⁶² ในบางกรณี ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ หรือกฎหมาย หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอาจกำหนดว่าผู้เชี่ยวชาญภายนอกของผู้สอบบัญชีต้อง

- ได้รับการปฏิบัติเสมือนว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ (นั่นคือผู้เชี่ยวชาญภายนอก-ดังนั้น-จึงอาจอยู่ภายใต้ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและ) หรือ
- ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวิชาชีพอื่นที่กำหนดโดยกฎหมายหรือข้อบังคับดังกล่าว

ก13. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบมีสิทธิเชื่อถือระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน หากข้อมูลจากสำนักงานหรือแหล่งอื่นจะชี้แนะไว้เป็นอย่างอื่น⁶³ ขอบเขตของความเชื่อถือดังกล่าวจะแตกต่างกันตามสถานการณ์และอาจมีผลกระทบต่อลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ตัวอย่างของเรื่องต่าง ๆ เช่นตามที่กล่าวไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) การบริหารคุณภาพในระดับงานตรวจสอบได้รับการสนับสนุนจากระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานและได้รับอิทธิพลจากลักษณะและสถานการณ์เฉพาะของงานตรวจสอบ⁶⁴ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีอาจสามารถพึ่งพานโยบายหรือวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของสำนักงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- ความรู้และความสามารถ ผ่านแผนงานการว่าจ้างและการฝึกอบรม
- ความเที่ยงธรรม ผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชีอยู่ภายใต้ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดเรื่องความเป็นอิสระ
- การประเมินของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความเพียงพอของผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ตัวอย่างเช่น แผนงานการฝึกอบรมของสำนักงานอาจทำให้ผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชีมีความเข้าใจที่เหมาะสมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความเชี่ยวชาญของตนเองกับกระบวนการตรวจสอบ การเชื่อถือในการฝึกอบรมดังกล่าวและกระบวนการอื่นของสำนักงาน เช่น วิธีปฏิบัติในการกำหนดขอบเขตของผลงานของผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชี อาจมีผลกระทบต่อลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในการประเมินความเพียงพอของผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี
- การปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมาย ผ่านกระบวนการการติดตามผล
- ข้อตกลงกับผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี

การเชื่อถือมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁶⁵ ได้กล่าวถึงเรื่องที่ผู้สอบบัญชีอาจคำนึงถึงเมื่อมีการพิจารณาว่าจะพึ่งพานโยบายและวิธีปฏิบัติของสำนักงานหรือไม่ การพึ่งพานโยบายและวิธีปฏิบัติของสำนักงานระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานดังกล่าวไม่ได้ทำให้ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ลดลง

⁶² มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 ย่อหน้าที่ 29(ข)

⁶³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ย่อหน้าที่ 4

⁶⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ก4

⁶⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 4(ข) และ ก10

ความรู้ ความสามารถ และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 9)

...

ก15. สารสนเทศเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชีอาจมาจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย เช่น

- ประสบการณ์ส่วนตัวจากผลงานในอดีตของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น
- การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น
- การปรึกษาหารือกับผู้สอบบัญชีอื่นหรือบุคคลอื่นที่มีความคุ้นเคยกับผลงานของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น
- ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติ การเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพหรือสมาคมอุตสาหกรรม ใบอนุญาตในการปฏิบัติงาน หรือการได้รับการยอมรับจากภายนอกในรูปแบบอื่นของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น
- บทความที่ได้รับการตีพิมพ์หรือหนังสือที่เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น
- นโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมบริหารคุณภาพของสำนักงานของผู้สอบบัญชี (ดูย่อหน้าที่ ก11-ก13)

...

ข้อตกลงกับผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 11)

...

ก26. หากไม่มีข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างผู้สอบบัญชีกับผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี หลักฐานของการมีข้อตกลงอาจรวมอยู่ใน ตัวอย่างเช่น

- บันทึกการวางแผน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวการสอบบัญชี
- นโยบายและหรือวิธีปฏิบัติของระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานของผู้สอบบัญชี ในกรณีของผู้เชี่ยวชาญภายในของผู้สอบบัญชี นโยบายหรือวิธีปฏิบัติที่มีอยู่และที่ใช้กำกับผู้เชี่ยวชาญผู้นั้นระบบการบริหารคุณภาพของสำนักงานอาจรวมถึงนโยบายและหรือวิธีปฏิบัติโดยเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลงานของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น ขอบเขตของการจดบันทึกในเอกสารหลักฐานของผู้สอบบัญชีขึ้นอยู่กับลักษณะของนโยบายและหรือวิธีปฏิบัติดังกล่าว ตัวอย่างเช่น อาจไม่มีการกำหนดให้ต้องจดบันทึกในเอกสารหลักฐานของผู้สอบบัญชีหากสำนักงานของผู้สอบบัญชีมีวิธีปฏิบัติโดยละเอียดครอบคลุมสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญผู้นั้น

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 เรื่อง การแสดงความเห็นและการรายงานต่อกรรมการเงิน

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

รายงานของผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 20)

...

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการตรวจสอบที่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี

...

ข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (อ้างถึงย่อหน้าที่ 28(ค))

ก36. (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้องเพราะใช้ข้อกำหนดจรรยาบรรณที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี)

ชื่อของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน (อ้างถึงย่อหน้าที่ 46)

ก61. มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1⁶⁶ กำหนดให้วัตถุประสงค์ของสำนักงานเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1⁶⁷ คือ การออกแบบ นำไปปฏิบัติจัดทำนโยบายและวิธีปฏิบัติ ดำเนินการตามระบบการบริหารคุณภาพที่ให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลกับสำนักงานว่าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบ

- สำนักงานและบุคลากรในสำนักงานได้บรรลุความรับผิดชอบตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานและข้อกำหนดดังกล่าว และ
- รายงานที่ออกโดยสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานมีความเหมาะสมตามสถานการณ์

โดยไม่คำนึงถึงข้อกำหนดวัตถุประสงค์ในมาตรฐานการควบคุมการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 การระบุชื่อผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานในรายงานของผู้สอบบัญชีนั้นตั้งใจที่จะเพิ่มความโปร่งใสให้มากขึ้นกับผู้ใช้งานของผู้สอบบัญชีต่อการเงินของกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 701 เรื่อง การสื่อสารเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

การกำหนดเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (อ้างถึงย่อหน้าที่ 9-10)

...

เรื่องที่ต้องการความใส่ใจเป็นพิเศษจากผู้สอบบัญชี (อ้างถึงย่อหน้าที่ 9)

...

⁶⁶ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การควบคุมคุณภาพของสำนักงานที่ปฏิบัติตามตรวจสอบและสอบทานงบการเงินและการให้ความเชื่อมั่นอื่น และงานการให้บริการที่เกี่ยวข้อง” ย่อหน้าที่ 92

⁶⁷ มาตรฐานการบริหารคุณภาพ ฉบับที่ 1 “การบริหารคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบหรือการสอบทานงบการเงินหรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง” ย่อหน้าที่ 14

- ก15. มาตรฐานการสอบบัญชีหลายฉบับได้กำหนดการสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการความใส่ใจเป็นพิเศษจากผู้สอบบัญชี ดังตัวอย่างเช่น
- มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 260 (ปรับปรุง) กำหนดให้ผู้สอบบัญชีสื่อสารอุปสรรคสำคัญ (ถ้ามี) ที่พบระหว่างการตรวจสอบให้กับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล⁶⁸ มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับต่าง ๆ ได้กล่าวถึงอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการตรวจสอบในเรื่องดังนี้ เช่น
 - รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน⁶⁹ มีข้อจำกัดเฉพาะเกี่ยวกับความสามารถของผู้สอบบัญชีในการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีในการประเมินว่า รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีลักษณะการดำเนินธุรกรรมและเงื่อนไขทั้งหมด เช่นเดียวกันกับรายการที่เป็นไปตามปกติธุรกิจ (ยกเว้นการเปรียบเทียบราคาซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถประเมินได้)
 - ข้อจำกัดของการตรวจสอบกลุ่มกิจการ เช่น เมื่อกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มกิจการถูกจำกัดการเข้าถึงข้อมูล⁷⁰
 - มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ระบุถึงข้อกำหนดสำหรับผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานให้มีหน้าที่ขอคำปรึกษาอย่างเหมาะสมในเรื่องที่ซับซ้อนและเป็นโต้แย้งกัน เรื่องนโยบายหรือวิสัยปฏิบัติของสำนักงานบังคับให้ต้องมีการปรึกษาหารือ⁷¹ และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งในดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานเห็นว่าจำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือ ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีอาจร่วมกันปรึกษาหารือกับบุคคลอื่นภายในองค์กรเดียวกันหรือภายนอกองค์กรในเรื่องเฉพาะด้านที่สำคัญ ซึ่งอาจเป็นข้อขัดแย้งได้ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานยังถูกกำหนดให้ปรึกษาหารือกับผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญและการใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญที่พบระหว่างการตรวจสอบ⁷²

...

การสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

...

- ก63. ข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 17(ข) ให้ผู้สอบบัญชีสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล แม้ว่าผู้สอบบัญชีเห็นว่าไม่มีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่ต้องสื่อสารในรายงานของผู้สอบบัญชี การสื่อสารนี้อาจทำให้ผู้สอบบัญชีมีโอกาสปรึกษาหารือเพิ่มเติมกับบุคคลอื่นที่มีความคุ้นเคยกับการตรวจสอบและเรื่องที่สำคัญที่อาจเกิดขึ้น (เช่น ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบ ถ้ามีการแต่งตั้งผู้นั้น) การปรึกษาหารือเหล่านี้ อาจทำให้ผู้สอบบัญชีประเมินอีกครั้งถึงการพิจารณาของผู้สอบบัญชีว่าไม่มีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

⁶⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 260 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 16(ข) และ ก21

⁶⁹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 550 “บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน” ย่อหน้าที่ ก42

⁷⁰ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 600 “ข้อพิจารณาพิเศษ—การตรวจสอบงบการเงินของกลุ่มกิจการรวมถึงงานของผู้สอบบัญชีอื่น” ย่อหน้าที่ 49(ง)

⁷¹ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ ๓835

⁷² มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ ๓936

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 720 เรื่อง การสื่อสารเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

...

การนำไปปฏิบัติและคำอธิบายอื่น

...

การอ่านและการพิจารณาข้อมูลอื่น (อ้างอิงย่อหน้าที่ 14-15)

...

ก24. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁷³ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบมีความรับผิดชอบในการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแลและการปฏิบัติงานสอบบัญชีกำหนดแนวทางและการควบคุมดูแลสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและการสอบทานงานของสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ⁷⁴ และพิจารณาว่าลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และสอบทานได้วางแผนและปฏิบัติให้ปฏิบัติตามนโยบายหรือวิธีปฏิบัติของสำนักงาน มาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดของกฎหมายและข้อบังคับ⁷⁵ ในบริบทของมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับนี้ ปัจจัยที่อาจนำมาใช้ในการกำหนดสมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองต่อข้อกำหนดของย่อหน้าที่ 14-15 รวมถึง

- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องของสมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ
- สมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายงาน มีความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบเพื่อระบุถึงความขัดแย้งระหว่างข้อมูลอื่นและความรู้นั้น
- ระดับของดุลยพินิจที่ใช้ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดของย่อหน้าที่ 14-15 ตัวอย่างเช่น การปฏิบัติเพื่อประเมินความสอดคล้องของจำนวนเงินในข้อมูลอื่นซึ่งเป็นจำนวนเดียวกันกับจำนวนเงินในงบการเงินอาจกระทำโดยสมาชิกกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีประสบการณ์น้อย
- ในกรณีของการตรวจสอบกลุ่มกิจการ อาจมีความจำเป็นในการสอบถามผู้สอบบัญชีของกิจการภายในกลุ่มเพื่อการตอบสนองต่อข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในกลุ่มนั้น

คำอธิบายวิธีปฏิบัติงานตรวจสอบ รหัส 1000 เรื่อง ข้อพิจารณาเฉพาะในการตรวจสอบเครื่องมือทางการเงิน

...

⁷³ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 “การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 15(ก)

⁷⁴ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 29-30

⁷⁵ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” ย่อหน้าที่ 15-30(ก)

ส่วนที่ 2 - ข้อพิจารณาในการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน

ข้อพิจารณาในการวางแผน⁷⁶

การใช้ความชำนาญและความรู้เฉพาะทางในการตรวจสอบ⁷⁷

78. ข้อควรพิจารณาในการตรวจสอบเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องมือทางการเงินที่มีความซับซ้อน คือความสามารถของผู้สอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง)⁷⁸ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบที่เป็นพิจารณาว่าสมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบบัญชีที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยรวมแล้ว มีความรู้และความสามารถรวมทั้งมีเวลาเพียงพอเพื่อปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกฎระเบียบที่ใช้บังคับ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีรายงานการตรวจสอบอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ⁷⁹ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องตัดสินใจว่าการรับงานตรวจสอบ ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ รวมถึงความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และความระมัดระวังรอบคอบหรือไม่ ย่อหน้าที่ 79 แสดงตัวอย่างของประเภทที่อาจเกี่ยวข้องที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการพิจารณาเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

...

80. ลักษณะและการใช้เครื่องมือทางการเงินแต่ละประเภท ความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดทางบัญชี และสถานะตลาดที่อาจนำไปสู่ความจำเป็นที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบจะปรึกษา⁸⁰ ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นนอกจากสาขาการบัญชีและการสอบบัญชี จากภายในสำนักงานหรือภายนอกสำนักงาน ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคความเชี่ยวชาญสาขาการบัญชีและการสอบบัญชี และประสบการณ์ โดยคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ เช่น

⁷⁶ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 “การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน” ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีในการวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน

⁷⁷ ความเชี่ยวชาญของบุคคล หมายถึง ในความหมายของการตรวจสอบและการบันทึกบัญชี ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสำนักงานหรือภายนอกสำนักงาน บุคคลนั้นจะถูกพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) “การควบคุมบริหารคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน” เมื่อความเชี่ยวชาญของบุคคลอยู่ในส่วนอื่นนอกจากสาขาการบัญชีหรือการตรวจสอบ บุคคลนั้นจะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 620 “การใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี” มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 620 ได้อธิบายข้อแตกต่างระหว่างผู้เชี่ยวชาญสาขาการบัญชีและการสอบบัญชีและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพหรืออาชีพอื่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ แต่ระบุนว่าความแตกต่างอาจเกิดขึ้นระหว่างความเชี่ยวชาญในวิธีการบัญชีสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ความเชี่ยวชาญการบันทึกบัญชีและการตรวจสอบ) และความเชี่ยวชาญในเทคนิคการประเมินมูลค่าที่มีความซับซ้อนสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ความเชี่ยวชาญในสาขาอื่นนอกจากการบัญชีและการตรวจสอบ)

⁷⁸ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 14-26

⁷⁹ คู่มือประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ย่อหน้าที่ 210.1 และ 210.6

⁸⁰ มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 (ปรับปรุง) ย่อหน้าที่ 18(ข)35 กำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานต้องพิจารณาว่าสมาชิกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบได้รับคำปรึกษาอย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงานระหว่างการตรวจสอบ ทั้งภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและระหว่างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบและผู้อื่นในระดับที่เหมาะสมภายในสำนักงานและภายนอกสำนักงาน

- ความรู้และความสามารถของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่มปฏิบัติงานตรวจสอบ
- คุณสมบัติของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในกิจการ
- การระบุสถานการณ์ที่ผิดปกติหรือความเสี่ยงในงานตรวจสอบ รวมถึงความจำเป็นในการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่มีสาระสำคัญและความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ
- สภาวะตลาด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์